

ANALIZA ŻYWIENIA OGIERÓW
 UZNANYCH W POLSCE.
 CZ. III. ANALIZA ŻYWIENIA OGIERÓW UZNANYCH
 W REJONIE KONIA ŚLĄSKIEGO

Ewald Sasimowski, Marian Budzyński, Marian Kaproń

Zakład Hodowli Koni, AR Lublin

Koń śląski, jakkolwiek w warunkach krajowych jest stosunkowo młodą i mniejszą liczebnie grupą rasową [5], był obiektem szeregu opracowań, dotyczących jego hodowli elitarnej i terenowej [2-4]. Opracowania te jednak, analogicznie do poświęconych innym rasom i typom regionalnym koni, nie uwzględniały problematyki żywienia ogierów uznanych [1].

MATERIAŁ I METODY

Metodyka badań polegała na opracowaniu informacji zawartych w specjalnej ankiecie, której formularze — w przypadku niniejszego opracowania — wysłano do 112 właścicieli śląskich ogierów uznanych. Z tej liczby otrzymano 58 wypełnionych ankiet (52%) i na ich podstawie opracowano wyniki, dotyczące nie tylko żywienia ogierów, ale również ich eksploatacji rozplodowej i roboczej.

Analiza żywienia badanych ogierów obejmowała określenie ilości i rodzaju stosowanych pasz oraz wzajemnych ich proporcji, a także ustalenie zasobności dawek w podstawowe składniki pokarmowe (jednostki owsiane, białko i suchą masę), których poziom wyrażono w przeliczeniu na 100 kg ciężaru ciała poszczególnych osobników (tab. 1). Dla wspomnianego poziomu składników pokarmowych wyliczono średnie arytmetyczne ($\bar{x}$) i odchylenie standardowe (S), a istotność różnic między wyodrębnionymi czterema okresami żywieniowymi w ciągu roku określono testem t Studenta.

Tabela 1

Zestawienie średnich ilości składników pokarmowych zawartych w dawce dobowej — w przeliczeniu na 100 kg ciężaru ciała śląskich ogierów uznanych

Okres	n	Ocena poziomu żywienia	Jednostki owsiane		Białko, g		Sucha masa, kg	
			$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
I	37	dostarczono	1,98	0,45	187,5	43,3	2,3	0,5
		zapotrzebowanie	1,80	—	160,0	—	2,00	—
		różnica	+0,18	—	+27,5	—	+0,3	—
II	24	dostarczono	1,70	0,48	187,5	26,8	1,9	0,5
		zapotrzebowanie	1,80	—	160,0	—	2,0	—
		różnica	-0,10	—	+27,5	—	-0,1	—
III	30	dostarczono	1,72	0,48	169,8	48,1	1,9	0,5
		zapotrzebowanie	1,60	—	130,0	—	2,0	—
		różnica	+0,12	—	+39,8	—	-0,1	—
IV	36	dostarczono	1,77	0,39	168,1	33,3	2,0	0,4
		zapotrzebowanie	1,60	—	130,0	—	2,0	—
		różnica	+0,17	—	+38,1	—	0	—

WYNIKI I WNIOSKI

W żywieniu śląskich ogierów uznanych zaobserwowano znaczne różnicowanie poziomu głównych składników pokarmowych w cyklu rocznym. W okresie I (styczeń, luty, marzec, kwiecień) zapotrzebowanie [7] na wspomniane składniki zostało wyraźnie przekroczone, dochodząc w zakresie jednostek owsianych na 100 kg ciężaru ciała do poziomu zalecanego dla intensywnie kryjących ogierów [6], natomiast w II (maj, czerwiec, lipiec) ilość g białka utrzymywała się na identycznym jak poprzednio poziomie, przy jednoczesnym spadku ilości jednostek owsianych i suchej masy poniżej zapotrzebowania (tab. 1). W okresach III (sierpień, wrzesień, październik) i IV (listopad, grudzień) ilość g białka zmalała, lecz nadal przewyższała zapotrzebowanie, ilość jednostek owsianych progresywnie wzrastała ponad zapotrzebowanie, a zawartość suchej masy wzrosła do wyrównania poziomu z zapotrzebowaniem. Ponadto pomiędzy średnimi poszczególnych składników pokarmowych, ustalonymi dla czterech okresów żywieniowych, wystąpiły statystycznie istotne różnice w obrębie jednostek owsianych między okresem I a II ($P < 0,05$), przy białku między okresem I i II a IV ($P < 0,05$) oraz przy suchej masie między okresem I a pozostałymi ($P < 0,01$).

Stwierdzono także tradycyjny sposób postępowania w żywieniu śląskich ogierów uznanych, polegający na stosowaniu głównie ziarna zbóż (przeważnie owsa najczęściej w wymiarze 3-7 kg i jęczmienia 1-3) siana łąkowego (4-6 kg) i z motylkowych (2-4 kg) — w okresie całego roku:

zielonek z traw i motylkowych (5-10 kg) — w okresie wiosenno-letnim; buraków pastewnych i marchwi pastewnej (4-6 kg) — w okresie jesieni i zimy. Sporadycznie stosowane były w tym zakresie koncentraty witaminowo-białkowe lub pasze pochodzenia zwierzęcego i mineralne. Większość hodowców w rejonie konia śląskiego żywiła utrzymywane reproduktory w sposób zbliżony do zapotrzebowania, a występujące nadmiary wydają się wynikać z tradycyjnej dbałości o „wybujaly” wygląd reproduktorów, zapewniający większą frekwencję klaczy, natomiast niedobory — z niezajomości rzeczywistych potrzeb fizjologicznych ogierów.

Przytoczone wyżej stwierdzenia pokrywają się w zasadzie z wynikami ustalonymi dla innych ras i typów ogierów uznanych i sugerują potrzebę szerokiego upowszechnienia wiedzy o racjonalnym żywieniu ogierów.

LITERATURA

1. Chachuła J., Chachułowa J.: O potrzebie unowocześniania żywienia koni. *Koń Polski*, 3, 1968.
2. Haremski Z., Jacobson S.: Przeobrażenia w hodowli koni śląskich. *Koń Polski*, 3, 1967.
3. Prawocheński R.: Koń śląski. *Rocz. Nauk rol.* 66, B2, 1953.
4. Rozwadowski Z.: Koń śląski i jego hodowla. PWRiL, Warszawa, 1960.
5. Sasimowski E., Budzyński M.: Potencjalne liczebności i niektóre cechy masowego pogłowia koni ras i typów regionalnych w Polsce. *Ann. Rocz. Nauk rol. UMCS sec. E*, vol. XXIV, 23, 1969.
6. Seidler S., Żółkiewski A.: Wpływ żywienia na jakość nasienia ogierów z uwzględnieniem zwiększonej częstotliwości krycia. *Rocz. Nauk rol.* 17, z. 4, 1957.
7. Żółkiewski A., Deskur St.: Normy żywienia koni. *Normy Żywienia zwierząt gospodarskich*. PWRiL, Warszawa, 1974.

Э. Сасимовски, М. Будзыньски, М. Капронь

АНАЛИЗ КОРМЛЕНИЯ АПРОВИРОВАННЫХ ЖЕРЕБЦОВ В ПОЛЬШЕ ЧАСТЬ III. АНАЛИЗ КОРМЛЕНИЯ АПРОВИРОВАННЫХ ЖЕРЕБЦОВ В РАЙОНЕ СИЛЕЗСКОЙ ЛОШАДИ

Резюме

Метод анализа заключался в использовании информации, содержащихся в специальном вопроснике, 112 экземпляров которого были разосланы всем владельцам силезских жеребцов, причем получено 58 заполненных экземпляров. Анализ кормления жеребцов заключался в определении содержания главных питательных элементов в рационе (овсяные единицы, блок, сухое вещество), уровень которых выражали в пересчете на 100 кг веса тела. Метод кормления подробно описан в части I труда, касающейся кормления малопольских жеребцов.

В кормлении апробированных силезских жеребцов наблюдались различия

в уровне главных питательных элементов в годовом цикле. В I-ом периоде кормления (январь--апрель) потребности в питательных элементах были заметно превышены (в овсяных единицах на 0,18 на 100 кг веса тела, в белке на 27,5 г на 100 кг веса тела, в сухом веществе на 0,3 кг на 100 г г веса тела), тогда как во II-ом периоде (май--июль) белток удерживался на одинаковом уровне, при одновременной нехватке овсяных единиц (—0,1 на 100 кг веса тела) и сухого вещества (—0,1 кг на 100 кг веса тела). В III-ем и IV-ом периодах количество белка снижалось, тогда как число овсяных единиц превышало потребности, а количество сухого вещества отвечало потребностям.

Применяли традиционный способ кормления, заключающийся в использовании зерна (овса 4-6 кг, ячменя 1-3 кг), зеленого корма злаковых трав и бобовых (5-10 кг), кормовой свеклы и моркови (4-6 кг). Большинство коневодов кормило жеребцов в соответствии с потребностями.

E. Sasimowski, M. Budzyński, M. Kaproń

ANALYSIS OF THE NUTRITION OF APPROVED STALLIONS IN POLAND.
PART III. ANALYSIS OF THE NUTRIEION OF APROVED STALLIONS
IN THE SILESIAN HORSE REGION

S u m m a r y

The method of the analysis consisted in making use of information contained in a special questionnaire, 112 copies of which were distributed among owners of Silesian stallions; 58 filled copies have been returned. The nutrition analysis of stallions consisted in determination of the content of main nutrient elements in the ration (oat units, protein, dry matter), the level of which was expressed in conversion to 100 kg of body weight. The nutrition methods has been described in detail in the part I of the work concerning nutrition of Małopolska stallions.

In the nutrition of approved Silesian stallions differences in the level of main nutrient elements within the annual cycle were found. In the period I of nutrition (January-April) the requirement of nutrient elements was distinctly surpassed (oat units by 0.18 per 100 kg of body weight, protein by 27.5 g per 100 kg of body weight, dry matter by 0.3 kg per 100 kg of body weight), while in the period II (May-July) protein maintained at the same level, at a simultaneous deficiency of oat units (—0.1 per 100 kg of body weight) and dry matter (—0.1 kg per 100 kg of body weight). In the periods III and IV the protein amount decreased, while the number of oat units exceeded the requirement and the amount of dry matter correponded with its requirement.

Traditional nutrition methods was applied, consisting in application of cereal grain (oats, 4-6 kg, barley 1-3 kg, green fodder of grasses and legumes (5-10 kg), fodder beets and carrot (4-6 kg). Reproductors were fed by most breeders in accordance with the requirement.